

FUNDATIA ADEPT TRANSILVANIA

Raport de activitate

ianuarie - decembrie 2025

5 ianuarie 2026

Context

Regiunea Târnava Mare din Transilvania este unul dintre cele mai valoroase peisaje agricole cu Înaltă Valoare Naturală din zona depresionar-colinară a Europei. Aici întâlnim o diversitate remarcabilă de plante și animale, inclusiv unele dintre cele mai ridicate niveluri de diversitate vegetală din lume. Această bogăție vine dintr-un echilibru foarte fragil: parcele mici, agricultură tradițională bazată pe creșterea animalelor și utilizarea redusă a fertilizanților. Împreună, acestea au creat un mozaic complex de habitate, care include pajiști bogate în specii, păduri valoroase pentru conservare, dar și zone de tufărișuri, zone împădurite și zone umede. Acest peisaj depinde în mod direct de continuarea unor practici agricole cu impact redus, aplicate de comunitățile locale de mici fermieri. Ceea ce îl face cu adevărat special, chiar la nivel european, este faptul că încă susține populații importante de urși și lupi, alături de erbivore mari, păsări de pradă, fluturi rari și multe alte nevertebrate.

Fundația ADEPT Transilvania a fost înființată în 2004 pentru a proteja acest peisaj și speciile care depind de el. De atunci, ADEPT lucrează îndeaproape cu fermieri și comunități locale pentru a face agricultura la scară mică mai viabilă. În felul acesta, contribuie la evitarea intensificării practicilor agricole, care ar afecta în mod ireversibil atât peisajul, cât și biodiversitatea.

Pentru asta, ADEPT îmbină mai multe direcții de lucru:

- proiecte de conservare la scară de peisaj, cu accent pe pajiști și fluturi, dar care privesc întregul ecosistem
- activități de advocacy la nivel regional și național
- sprijin pentru fermieri în accesarea plăților de agro-mediu
- sprijin pentru creșterea veniturilor din produse locale, precum lapte, brânzeturi, miere sau conserve
- promovarea ecoturismului, care aduce mai mulți vizitatori în zonă și venituri suplimentare pentru gospodării
- implicare la nivel național și european pentru politici care susțin agricultura la scară mică și conservarea acestor peisaje

Valorile ADEPT:

- ADEPT este o organizație orientată social, care caută soluții pragmatice la **problemele de conservare**, dezvoltate și implementate împreună cu comunitățile locale și, pe cât posibil, cu beneficii directe pentru **micii fermieri**
- **Trăim și lucrăm alături de aceste comunități**, le respectăm și le ascultăm
- Ne bazăm pe date științifice pentru a proiecta, implementa și adapta proiecte cât mai practice și ancorate în realitatea locală
- Rezultatele din teren sunt modul în care ne dorim să fie măsurat succesul nostru
- Suntem deschiși la idei noi și la moduri diferite de a lucra și apreciem inovația și creativitatea
- Colaborarea este esențială pentru noi; lucrăm activ în **rețele, participăm la nivel local, național și european și, aproape întotdeauna, dezvoltăm proiecte în parteneriat**
- Ne străduim să lucrăm cu un nivel ridicat de integritate, respectând angajamentele asumate, în limita capacităților și resurselor disponibile

Misiunea ADEPT este de a proteja peisajele agricole cu Înaltă Valoare Naturală din Transilvania, lucrând împreună cu și sprijinind comunitățile de mici fermieri care le-au creat.

Structură legală: ADEPT este formată din trei entități juridice:

1. Fundatia ADEPT Transilvania: 33 angajați, din care 12 cu normă întreagă.
2. ADEPT SRL (responsabil pentru ferma demonstrativă ADEPT): 3 angajați
3. SES FRULECO HNV SRL: responsabilă pentru centrul de procesare a produselor alimentare din Saschiz: 2 angajați

OBIECTIVE

ADEPT are următoarele obiective:

- Conservarea biodiversității
- Dezvoltarea comunitară
- Dezvoltare rurală durabilă
- Producția și comercializarea produselor alimentare
- Dezvoltarea turismului responsabil
- Management forestier responsabil

ADEPT continuă să aibă un impact semnificativ în domeniul politicilor publice, al conservării naturii și al reducerii sărăciei în România. A contribuit în mod substanțial la recunoașterea importanței peisajelor agricole cu Înalță Valoare Naturală din sud estul Transilvaniei. ADEPT rămâne una dintre organizațiile de referință care promovează înțelegerea importanței naturale, culturale și economice a pajiștilor cu Înalță Valoare Naturală în România.

PROIECTE CURENTE

A. Scheme de Credite de carbon și biodiversitate

În perioada 2022–2024 am realizat studiile necesare pentru înregistrarea unor scheme de credite de tip „evitarea pierderii (avoidance of loss)”, precum și pentru estimarea numărului de credite de carbon, în două văi, cu sprijinul Operation Wallacea și rePLANET biodiversity credit company. Fiecare sat are aproximativ 1.500 ha de pajiști, aflate în proprietatea a peste 100 de fermieri și expuse riscului de a fi arate. Fermierii vor încheia contracte pe 25 de ani, care prevăd plăți anuale condiționate de respectarea unor practici clare: protejarea carbonului prin neîntoarcerea pajiștilor și menținerea biodiversității prin măsuri precum cositul tradițional. Plățile estimate sunt între 200 și 280 €/ha, un nivel considerat suficient pentru a încuraja fermierii să își păstreze terenurile și să continue practicile favorabile biodiversității. Creditele vor fi certificate și comercializate pe piața voluntară de carbon în 2026. Primul „pachet” (Comuna Apold, lângă Sighișoara, 2.000 ha de pajiști) va fi implementat la începutul anului 2026. Am reușit să atragem finanțarea necesară pentru această etapă pilot.

În 2025 am continuat colectarea datelor de bază privind flora și fauna pentru următoarea vale pe care o vom include pe piața voluntară de carbon: Laslea, cu 3.500 ha de pajiști. În paralel, am făcut pași suplimentari pentru dezvoltarea schemelor de credite de biodiversitate, prin verificări în teren la Laslea și discuții cu proprietarii de terenuri. Ne propunem să lansăm acest pachet pe piață în cursul anului 2026. Este o prioritate majoră pentru noi, deoarece fără aceste surse de finanțare nu putem extinde acest mecanism de conservare, care are un potențial semnificativ pentru protejarea biodiversității în România.

Costurile pentru datele de bază au acoperit studii realizate de experți privind carbonul din sol și cinci indicatori de biodiversitate: păsări, plante, fluturi, reptile (șerpi și șopârle) și nevertebrate din sol. O echipă de 6 experți în botanică și ecologia plantelor din cadrul Institutului de Cercetări Biologice Cluj (IBRC) a realizat inventarele de teren în situl ROSCI0227 Sighișoara–Târnava Mare, pentru a analiza, cartografia și monitoriza habitatele de pajiști, în principal în comuna Laslea (vezi harta de mai jos).

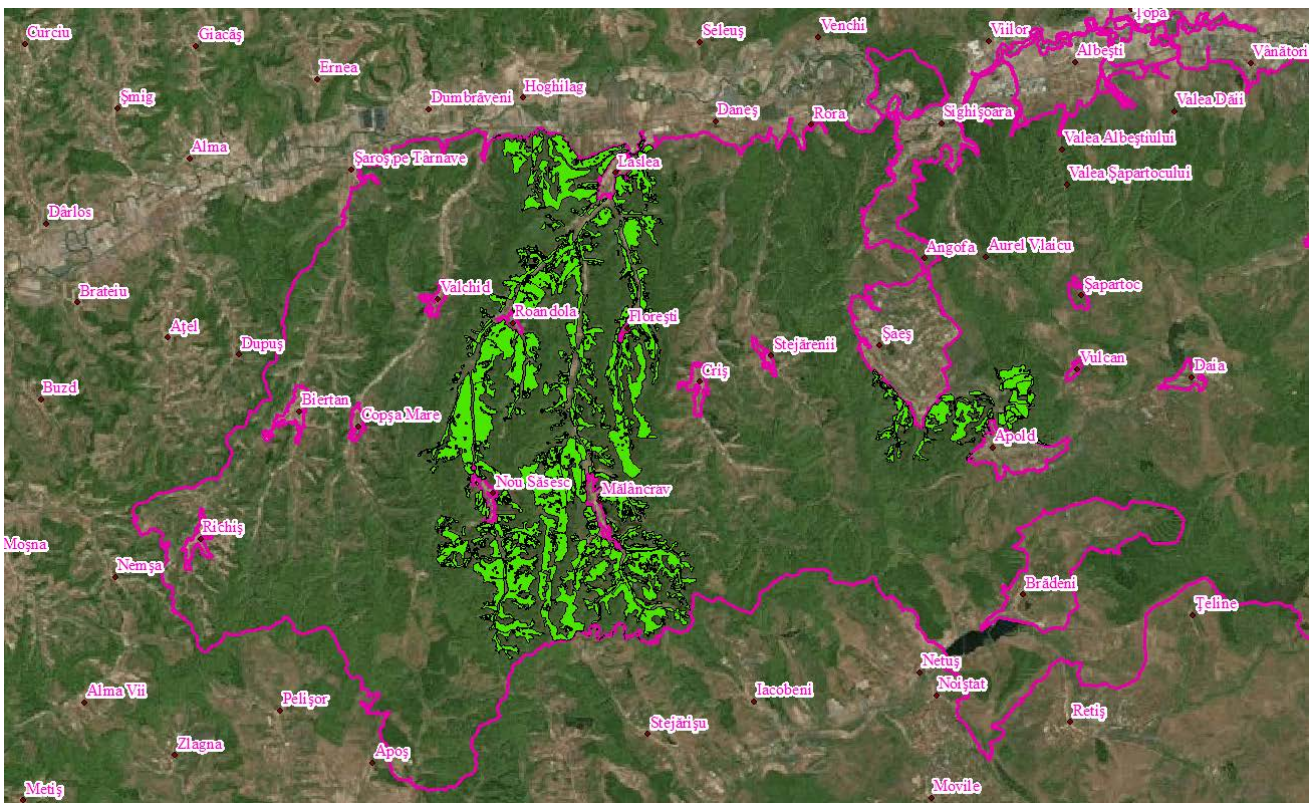
Au fost investigate aproximativ 4.500 ha de pajiști, incluzând tipuri de habitate prioritare precum 6240* și 6210*, dar și alianța E3.4a (care include 6510, 6440 și 6520). În total, în urma inventarelor realizate în Târnava Mare, au fost identificate 612 specii de plante. Datele de vegetație sunt gestionate de IBRC, folosind un software dedicat (Turboveg), care

asigură integritatea, standardizarea și accesibilitatea datelor pentru analiză și raportare. Sezonul de teren din 2025, între aprilie și septembrie, a implicat experți botaniști timp de aproximativ 30 de zile de teren, în cadrul cărora au fost realizate inventare pe transecte și activități de monitorizare a habitatelor. O echipă de patru experți în Lepidoptere a studiat aceleași zone, pentru identificarea speciilor de fluturi și a altor nevertebrate, utilizate ca indicatori pentru creditele de biodiversitate. De asemenea, au fost realizate studii de către ornitologi și herpetologi, iar nevertebratele din sol au fost analizate prin utilizarea ADN-ului de mediu (eDNA), prelevat din probe de sol și apă.

Experți realizând studii de teren pe pajiști pentru credite de biodiversitate, comuna Laslea, 2025

În plus, în cadrul acestui proiect este dezvoltat un sistem inteligent de teledetecție, bazat pe imagini satelitare și antrenat cu ajutorul inteligenței artificiale, care va îmbunătăți în viitor cartarea și managementul habitatelor de pajiști.

Hartă care arată zonele în care habitatele de pajiști și speciile asociate au fost inventariate și cartate în 2025, în principal în comuna Laslea (formată din 5 sate: Laslea, Florești, Mălâncrav, Roandola și Nou Săsesc)

B. Întâlniri și festivaluri

Festivaluri. Am organizat întâlniri și evenimente pentru a încuraja implicarea comunităților, inclusiv competiția Transylvania Bike Trail (TBT), Festivalul Haferland care include 5 comune, Sărbătoarea Rubarbărului de la Saschiz, întâlniri cu fermieri și întâlniri comunitare. Peste 1.200 de persoane au participat la cursa TBT. De asemenea, am contribuit la întreținerea traseelor de mountain bike, care aduc venituri importante comunităților locale.

Educație pentru natură. Centrul pentru Biodiversitate Angofa (AWC) este proprietatea Fundației ADEPT, situat în valea Angofa, lângă Sighișoara. Acesta oferă experiențe directe în natură, alături de facilități moderne, pentru cercetători, elevi și vizitatori din România și din străinătate. În 2025, AWC a avut peste 950 de vizitatori, inclusiv:

- Vizite școlare (13 evenimente, peste 25 de școli, peste 500 de elevi implicați), și achiziția de materiale educaționale (cărți, broșuri, panouri informative)
- 4 evenimente de formare pentru specialiști, peste 75 de studenți
- 3 evenimente de formare pentru fermieri, cu peste 60 de participanți

Unul dintre evenimentele de formare din 2025

Panouri de interpretare a naturii și echipamente utilizate de grupuri de elevi la Centrul pentru Biodiversitate Angofa, în 2025.

C. EU LIFE Metamorphosis. 2022-2029.

Proiectul LIFE Metamorphosis este un proiect cu o durată de 7 ani, implementat între 2022 și 2029. Acesta are ca obiectiv protejarea polenizatorilor în 10 situri Natura 2000 din România, incluzând cel puțin 12 specii de fluturi amenințate și mai multe specii de albine sălbatice aflate în pericol. Fermierii și comunitățile locale sunt implicați în procesul decizional privind restaurarea și managementul habitatelor. Proiectul va restaura peste 100 ha de habitate de pajiști importante pentru polenizatori și va include peste 50 ha în acorduri de management cu plăți către fermieri. De asemenea, proiectul promovează citizen science în activitățile de monitorizare. Implicarea comunităților locale și a vizitatorilor în înțelegerea și evaluarea valorii naturii în aceste zone contribuie la transferul de cunoștințe, inclusiv către factorii de decizie la nivel local și național, și sprijină replicarea acțiunilor proiectului în alte regiuni. Activitățile din 2025 au inclus:

- îmbunătățirea cartării și analize genetice ale populațiilor de specii amenințate
- restaurarea a aproximativ 21 ha de pajiști și pășuni în cinci arii protejate
- activități de informare și promovare, inclusiv publicarea de articole științifice și organizarea de întâlniri de formare pentru experți

Cartare și monitorizare

Am continuat inventarierea și cartarea fluturilor diurni în cele 10 situri Natura 2000 (pe peste 50 de transecte). Împreună cu instruirea privind utilizarea, la scară mai largă, a aplicației europene de monitorizare a fluturilor, aceste activități au contribuit semnificativ la îmbunătățirea datelor la nivel național în România. A fost confirmat succesul recolonizării a două specii protejate: *Pseudophilotes bavius hungarica* și *Phengaris (Maculinea) teleius*.

Am dezvoltat un sistem de monitorizare a intervențiilor în Târnava Mare, care va fi implementat de fermierii și proprietarii de terenuri locali. A fost realizat un studiu de referință în mai multe comune din județul Cluj (Agârbiciu, Bobâlna, Dăbâca și Aplod), înainte de intervențiile de restaurare, în zone cunoscute pentru prezența speciilor amenințate *Phengaris* și *Colias myrmidone*, ale căror habitate de pajiști sunt afectate de invadarea cu arbuști și de supra-pășunat. Am purtat discuții cu ciobanii pentru reducerea presiunii de pășunat în zonele cheie pentru aceste specii, având în vedere că pășunatul intens duce la pierderea ouălor și a larvelor.

Activitățile de cartare a fluturilor diurni s-au desfășurat în perioada aprilie–septembrie, în cele 10 situri Natura 2000. În paralel, au fost realizate studii detaliate asupra altor polenizatori, precum albinele și sirfidele, de către alți experți.

Monitorizarea din 2025 a confirmat și succesul reintroducerii a două specii amenințate: *Pseudophilotes bavius hungarica* și *Phengaris (Maculinea) teleius*.

Pseudophilotes bavius hungarica al cărui habitat depinde de *Sanguisorba*

colectate *Phengaris (Maculinea) teleius*

din Transilvania și Dobrogea pentru compararea moleculară a celor două populații. Materialul pentru studiile genetice a fost colectat în perioada mai–iunie și trimis pentru analize ADN. După finalizarea analizelor genomice, vom compara populațiile din Dobrogea și Transilvania pe baza secvențelor ADN. Extragerea a fost un real succes, fiind obținute secvențe lungi de ADN, care acoperă aproape întregul genom al taxonului. Acestea vor fi folosite ca referință pentru secvențierea probelor din Dobrogea, urmată de interpretarea datelor și elaborarea unui articol științific. Acest studiu va contribui la clarificarea statutului taxonomic al celor două populații din aceste regiuni distincte geografic, Transilvania și Dobrogea.

Restaurarea a 20ha de fânețe și pășuni în cinci zone protejate

- i. În zona Agârbiciu a fost realizat un studiu de referință înainte de începerea activităților de restaurare. În luna iunie am finalizat lucrările de restaurare a pajiștilor, cu implicarea a peste 10 participanți locali. Au fost restaurate aproximativ 5–7 ha, inclusiv intervenții în habitatul aproape endemic al speciei *Colias myrmidone* și îndepărtarea mesteacănului de pe circa 5 ha. Lucrăm în continuare cu fermierii pentru a reduce supra-pășunatul și gestionarea necorespunzătoare a stânelor, care degradează habitatul de pajiște al fluturilor și duc la pierderea fânețelor.
- ii. La Angofa, 1–2 ha de habitat important au fost restaurate prin îndepărtarea tufărișului, iar *Sanguisorba officinalis* (planta gazdă pentru *Phengaris (Maculinea) teleius*) a fost reintrodusă.
- iii. La Bobâlna am desfășurat activități pentru susținerea habitatelor fluturilor din genul *Phengaris*, concentrate pe îndepărtarea vegetației arbustive. Autoritățile locale și membrii comunității au participat activ, cu aproximativ 20 de localnici implicați. Participanții au fost informați despre importanța ecologică a acestor habitate, iar elevii au fost implicați în activități de conștientizare. Au fost restaurate peste 5 ha.
- iv. La Fânașul Domnesc, în comuna Dăbâca, am îndepărtat vegetația arbustivă și ulterior am realizat cosiri pentru refacerea pajiștilor de fâneață. La activități au participat localnici și voluntari din zonă. Materialul vegetal rezultat a fost reutilizat pentru a crea limite naturale în jurul zonei de intervenție. Au fost restaurate 5 ha.
- v. În comuna Apold, restaurarea a fost realizată în habitate în care a fost introdusă specia *Pseudophilotes bavius*. Au fost îndepărtate exemplarele invazive de salcâm (*Robinia pseudoacacia*). Au fost restaurate aproximativ 2 ha.

Publicarea de articole științifice și sesiuni de formare

- i. Articolul științific „Successful translocation of the Transylvanian Bavius Blue – *Pseudophilotes bavius hungarica* in Romania”, apărută în revista *Nature Conservation*. Studiul arată că extracțiile atent planificate, la scară mică, nu afectează negativ populațiile donatoare și reprezintă un instrument eficient pentru asigurarea supraviețuirii pe termen lung a acestei specii endemice de fluture. Au mai fost publicate încă două articole științifice, privind impactul asupra conservării al managementului pajiștilor și al schemelor de stimulente pentru fermieri.
- ii. P atru sesiuni de instruire pentru utilizarea aplicației de monitorizare a fluturilor în regim citizen science, în urma cărora au fost formați 26 de tineri biologi și 30 de participanți fără pregătire de specialitate. Aceste activități au contribuit semnificativ la o mai bună înțelegere a răspândirii fluturilor în România. Deși România este una dintre cele mai importante țări din UE pentru fluturi, cu un număr mare de specii, multe dintre ele dispărute din alte părți ale Europei, conservarea acestora a fost până acum limitată de lipsa datelor privind distribuția.

D. EU LIFE DIVERSEED. 2024-2031.

ADEPT a câștigat o finanțare pentru un nou proiect, cofinanțat de Uniunea Europeană, DIVERSEED. Proiectul vizează cartarea și restaurarea fânețelor și va pune bazele colectării locale de semințe de ierburi și flori sălbatice de pajiște, pentru prima dată în România.

Demonstrarea utilizării echipamentului de colectare a semințelor, Angofa.

Proiect cu o durată de 7 ani, axat pe restaurarea habitatelor prioritare de pajiști din România. Aduce metode inovatoare de cartare și restaurare, care vor avea un impact larg și de durată și după finalizarea proiectului. Se desfășoară în patru tipuri de habitate de pajiști, în trei arii protejate. Cel puțin 100 ha de habitate prioritare vor fi restaurate direct, iar alte 1.200 ha indirect, prin replicare. În plus, proiectul va contribui semnificativ la dezvoltarea restaurării pajiștilor pe termen lung, prin demonstrarea și crearea capacității pentru recoltarea semințelor din habitate prioritare, precum și prin dezvoltarea unor protocoale pentru colectarea și reînsămânțarea pajiștilor din arii protejate.

DIVERSEED lucrează îndeaproape cu fermieri și asociații de fermieri, agenții de mediu și autorități naționale, toate exprimându-și interesul pentru proiect. Activitățile de restaurare vor avea beneficii și pentru polenizatori, iar flora și polenizatorii vor fi monitorizați pentru a evalua impactul proiectului.

Un element important al proiectului este cartarea și evaluarea riguroasă a declinului fânețelor din România. Rezultatele vor contribui la îmbunătățirea schemelor de agro-mediu, care în prezent nu reușesc să oprească acest declin.

Vor fi organizate numeroase activități dedicate școlilor și publicului larg, alături de acțiuni de policy și sesiuni extinse de formare pentru fermieri. Mixurile de semințe vor fi gândite astfel încât să poată fi preluate pe piață, facilitând replicarea după încheierea proiectului.

În cadrul proiectului DiverSeed în 2025:

- Au fost inventariate 4.500 ha de pajiști permanente
- Au fost identificate 53 de parcele pentru restaurare și au fost inițiate discuții cu fermierii și proprietarii terenurilor pentru a stabili cele mai potrivite metode de intervenție
- Au fost identificate 30 de parcele bogate în specii, cu o suprafață totală de 240 ha, dintre care unele sunt deja utilizate pentru colectarea de semințe
- Este în curs de dezvoltare un sistem GIS inovator pentru îmbunătățirea cartării utilizării terenurilor și a tipurilor de habitat
- Au fost colectate și uscate 176,14 kg de semințe pentru a fi utilizate în activitățile de restaurare din 2026
- S-a început elaborarea catalogului de semințe

E. Centrul pentru Biodiversitate Angofa și ferma demonstrativă

2025 a fost un an dinamic și foarte productiv atât pentru Centrul pentru Biodiversitate Angofa, cât și pentru ferma demonstrativă.

Primele două luni au fost dedicate planificării strategice, cu accent pe dezvoltarea activităților educaționale, scrierea de proiecte și identificarea de noi oportunități de finanțare. Un moment important a fost întâlnirea strategică din februarie, facilitată de experții de la Make Better, în cadrul proiectului „Dezvoltarea Patrimoniului Latent”, în care am conturat direcția de dezvoltare a Angofa pentru următorii 10 și 20 de ani și am stabilit pașii esențiali pentru succesul pe termen lung al centrului.

Din martie au început activitățile în teren, centrul primind grupuri de studenți, vizitatori și parteneri de proiect. O parte importantă a anului a fost dedicată dezvoltării stațiilor de interpretare pentru casa școlii, dar și găzduirii de vizitatori internaționali, școli locale și parteneri, contribuind la consolidarea colaborărilor, așa cum este menționat și la secțiunea B.

În total, Centrul și ferma demonstrativă au primit **978 de vizitatori pe parcursul anului. 2025** a fost marcat de o gamă variată de programe educaționale, activități de voluntariat, proiecte de cercetare și inițiative de implicare comunitară, multe dintre acestea în cadrul proiectului Metamorphosis.

De la ateliere și tabere până la colaborări cu organizații și parteneri internaționali, centrul și ferma au continuat să își consolideze rolul de hub-uri pentru conservarea biodiversității, educație de mediu și dezvoltare durabilă în regiunea Târnava Mare. Implicarea voluntarilor, cercetătorilor, studenților și partenerilor de-a lungul anului a pus o bază solidă pentru dezvoltarea și rezultatele viitoare.

Activitățile Centrului pentru Biodiversitate și a Fermei Demonstrative Angofa

Efectivul de bovine Aberdeen Angus de la Angofa a fost inclus în activitățile fermei în 2018, ca parte a fermei demonstrative, pentru a demonstra că pășunatul bine gestionat poate contribui la refacerea biodiversității și poate fi, în același timp, profitabil. Proiectul s-a dovedit a fi un succes. În prezent, efectivul este format din 48 de vaci, 30 de viței sub un an și 8 tineret. Animalele sunt utilizate pentru pășunat de conservare.

Starea pajiștilor bogate în flori și a fânețelor s-a îmbunătățit în mod vizibil, ca urmare a revenirii la un pășunat controlat cu bovine în Valea Angofa, în locul supra-pășunatului necontrolat cu oi. Îmbunătățirea stării pajiștilor a fost confirmată de echipe de monitorizare a biodiversității din cadrul unor universități, care au demonstrat beneficiile unui pășunat bine gestionat.

Efectivul este, de asemenea, profitabil, generând venituri care susțin activitățile ADEPT.

F. DIGI-Rangelands. 2024-2028. EU Horizon Programme.

10 State membre ale UE sunt implicate, iar ADEPT este singurul partener din România, responsabil pentru implementarea tuturor activităților la nivel național. Sistemele de creștere a animalelor pe pajiști și pășuni, deși se confruntă cu numeroase provocări, au un rol important în atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă în Europa. Proiectul va crea și dezvolta o rețea inovatoare de tehnologii digitale și soluții bazate pe date, adresată fermierilor și altor utilizatori ai terenurilor care se confruntă cu provocări în zonele de pășunat, la nivel regional, național și european. Acesta va contribui la îmbunătățirea schimbului de cunoștințe și a înțelegerii reciproce între actorii europeni și va stimula colaborarea între cei implicați în zonele de pășunat, în jurul utilizării tehnologiilor digitale și a inovațiilor. Partenerii din 11 țări vor dezvolta hub-uri naționale de inovare și demonstrare pentru fermieri și utilizatori de terenuri, vor identifica soluții digitale, vor sprijini adoptarea acestora de către fermieri și vor crește nivelul de cunoștințe prin demonstrații și sesiuni de formare dedicate fermierilor, consultanților, studenților și altor utilizatori de terenuri. De asemenea, partenerii vor implementa activități de comunicare și diseminare prin canale de încredere, pentru a maximiza impactul proiectului.

G. FarmBioNet. 2024-2027. EU Horizon Programme.

Sunt implicate 12 state membre ale UE, iar ADEPT este singurul partener din România, responsabil pentru implementarea tuturor activităților la nivel național.

Obiectivul general al proiectului este de a stimula schimbul de cunoștințe și integrarea cercetării cu practicile din teren, în special în ceea ce privește agricultura favorabilă biodiversității, inclusiv aspecte legate de atenuarea și adaptarea la schimbările climatice.

Abordarea și metodologia FarmBioNet sunt concepute pentru a încuraja inovarea colaborativă în domeniul agriculturii prietenoase cu biodiversitatea la nivel european, prin îmbunătățirea schimbului de informații, valorificarea experiențelor existente și furnizarea de informații practice, ușor de înțeles, pentru fermieri, silvicultori și consilieri.

Proiectul va include următoarele activități: analiza practicilor actuale de agricultură favorabilă biodiversității și a schemelor de stimulente existente; identificarea bunelor practici, a lacunelor de cunoștințe și a nevoilor utilizatorilor finali; înființarea unor Rețele Naționale în fiecare țară, care să sprijine fermierii în schimbul de cunoștințe și în adoptarea practicilor favorabile biodiversității.

H. EUNetHorse. 2022-2027. EU Horizon Programme.

Proiect internațional care își propune să creeze o rețea activă la nivelul UE, pentru a crește performanța și reziliența utilizării cailor în agricultură. În prezent, în România sunt folosiți peste 400.000 de cai în agricultură, iar multe dintre aceste ferme mici pot beneficia de asistență tehnică pentru a îmbunătăți bunăstarea animalelor și eficiența utilizării cailor. Acest lucru va aduce multiple beneficii, inclusiv economice pentru fermieri, îmbunătățirea

bunăstării animalelor și creșterea sustenabilității de mediu, cu reducerea amprente de carbon a fermelor. Căii folosiți pentru activitățile agricole pot avea un rol important într-o agricultură sustenabilă, cu emisii reduse, iar acest proiect contribuie la stoparea declinului utilizării lor.

I. Climate Smart Advisors. EU Horizon Programme.

În 2025, ADEPT a implementat proiectul Climate Smart Advisors (CSA) ca unul dintre cei trei parteneri din România, alături de Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară (USAMV) Cluj-Napoca și Institutul de Biologie și Nutriție Animală (IBNA) Balotești. USAMV s-a concentrat pe horticoltură, IBNA pe sectorul avicol și zootehnic, iar ADEPT pe politici și practici pentru pajiști permanente.

ADEPT s-a concentrat pe practicile și politicile legate de pajiști permanente, valorificând experiența acumulată în proiectul LIFE TransilvaCoop. În perioada 2026–2027, ADEPT va dezvolta Comunități de Practică (CoP) dedicate pajiștilor, care vor conecta consilieri, fermieri, cercetători și factori de decizie, pentru a sprijini un management sustenabil. Am participat la întâlnirea națională de coordonare CSA din România, unde au fost discutate viitoarele CoP-uri, am luat parte la o întâlnire internațională AKIS, am făcut schimb de idei cu experți din Olanda pe tema gestionării gunoiului de grajd și am realizat vizite în ferme.

În octombrie 2025, partenerii europeni au început programul de formare Climate Smart Advisors, continuând sesiunile anterioare. Programul se încheie în ianuarie 2026 cu un training de șase zile, organizat în Germania. Membrii echipei ADEPT sunt în curs de formare ca Climate Smart Coaches, urmând să pregătească alți consilieri și să sprijine dezvoltarea Comunităților de Practică în etapa următoare.

J. SkaIGreen Project

În 2025, Fundația ADEPT a participat în proiectul SkaIGreen, alături de Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca (UTCN) și Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară

(USAMV) Cluj-Napoca. Proiectul explorează utilizarea tehnologiei cu drone și a inteligenței artificiale pentru identificarea speciilor indicatoare în pajiști, simplificând astfel monitorizarea biodiversității și sprijinind schemele de agro-mediu. ADEPT s-a implicat în testarea pe teren, prin zboruri cu drone deasupra pajiștilor, contribuind la evaluarea modului în care imaginile captate pot identifica speciile indicatoare și la identificarea ajustărilor necesare. UTCN s-a concentrat pe componenta de inteligență artificială, căutând baze de date suplimentare pentru antrenarea modelelor de tip machine learning, în timp ce ADEPT a propus locații specifice de pajiști pentru zborurile din 2026 și a furnizat informații ecologice despre speciile indicatoare, cu sprijinul USAMV Cluj-Napoca.

PLANURI DE VIITOR

1. Continuarea proiectului Metamorphosis, dedicat fluturilor, în 10 situri din România, incluzând restaurarea habitatelor, precum și continuarea activităților de cartare și reintroducere a speciilor
2. Continuarea proiectului DIVERSEED, axat pe conservarea pajiștilor, în 3 situri din România
3. Dezvoltarea schemei de credite de carbon și de biodiversitate pentru pajiști, pentru a acoperi o suprafață mai mare de pajiști cu Înaltă Valoare Naturală. Aceasta va include lucrul în mai multe văi din România, precum și colectarea de date pe termen lung privind biodiversitatea, corelate cu modul de gestionare a terenurilor
4. Extinderea sprijinului pentru agricultura cu Înaltă Valoare Naturală la nivelul întregii țări. ADEPT a acumulat expertiză și a ajuns în punctul în care este important să își împărtășească experiența la o scară mai largă
5. Utilizarea datelor colectate în proiecte pentru a îmbunătăți managementul la nivel local și pentru a extinde bunele practici, influențând totodată politicile la nivel național
6. Creșterea efectivului de animale, dezvoltarea activităților educaționale și a fermei de la Angofa, precum și a unității locale de procesare a brânzeturilor din Viscri, ca exemple de bune practici care pot fi replicate în alte zone cu Înaltă Valoare Naturală din România
7. Colaborarea cu comunitățile rurale, în diverse moduri, pentru a crește veniturile legate de un management responsabil al terenurilor

Principalele surse de finanțare în 2025:

- Sigrid Rausing Trust: €255,000
- Donații prin redirectionarea impozitului pe venit din partea companiilor și persoanelor fizice: 450.000 €
- Proiecte finanțate de UE: 102.000 €
- European Outdoor Conservation Association: 8.100 €
- Gerald Micklem Charitable Trust: 6.000 £
- Proiect ceramică: 5.320 €
- Profit din activitatea fermei: 17.820 €

PLANIFICARE FINANCIARĂ PENTRU PERIOADA URMĂTOARE

ADEPT va continua să atragă donații generale din partea unei game largi de companii private, instituții și persoane fizice, pentru a finanța proiecte de dezvoltare rurală și conservarea pajiștilor la nivelul întregii României.